

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de partea vătămată Țațu Nina, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 16 decembrie 2019 și deciziei Curții de Apel Cahul din 19 mai 2020, în privința inculpaților

Vasilachi Nichita xxxxxxxx;

Sanduleac Dumitru xxxxxxxx.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>01.07.2019 - 16.12.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>17.01.2020 - 19.05.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>22.07.2020 - 20.10.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 16 decembrie 2019, Vasilachi Nichita a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 220 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Sanduleac Dumitru a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 220 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

De la inculpați s-a încasat în beneficiul părții vătămate Țațu Nina prejudiciul moral în mărime a câte 5000 lei fiecare și, în mod solidar, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 500 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Țațu Nina a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond **a constatat** că, inculpații Vasilachi N. și Sanduleac D., în perioada de timp de la 20.12.2018 până la 29.12.2018, prin participație simplă, înțelegându-se în prealabil, având scopul de a sustrage pe ascuns bunurile altei persoane, au pătruns prin deteriorarea ușii în domiciliul lui Țațu Tudor, din xxxxxx, de unde au sustras în mod tainic bunurile ce aparțin Ninei Țațu și anume: un ceaun de 20 l estimat la suma de 1000 lei, un cuțit de dimensiuni aproximativ 5-20 cm cu mânerul de culoare roșie, confecționat dintr-un material care nu necesită ascuțire, estimat la suma de 200 lei, o vază din cristal fabricată în URSS, de culoare transparentă, diametrul aproximativ 10 cm și înălțimea 30 cm, estimată la suma de 500 lei, o butonieră de tip sovietic estimată la suma de 15.000 lei, cărți 4 cărți vechi intitulate „Istoria Românilor”, estimate la suma de 10.000 lei, 4 cărți vechi intitulate „Lenin”, estimate la suma de 5000 lei, 2 cărți vechi intitulate „Воспоминания Жукова”, estimate la suma de 5000 lei.

În rezultat, ***părții vătămate Țațu Nina i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 36.700 lei.***

Instanța a reținut că, inculpatul Sanduleac D. a recunoscut vina parțial și a declarat că la 29.12.2018, noaptea, împreună cu Vasilachi N. a intrat în casa Ninei Țațu, deteriorând ușa cu mâina, de unde au sustras 2 seturi de farfurii și un ceaun cu volumul de 20 l, bunuri în sumă de 2200 lei. Nu a sustras restul bunurilor indicate de partea vătămată.

Inculpatul Vasilachi N. a recunoscut parțial vina, relatând că după ce consumase alcool, la data de 20.12.2018, orele 20.00, împreună cu Sanduleac D. s-au înțeles să fure bunuri din casa Ninei Țațu, deoarece era părăsită. Au pătruns în interior, prin deteriorarea ușii, de unde au sustras un ceaun cu volumul de 20 l și 2 seturi de farfurii, dintr-o singură cameră, în alte camere nu au pătruns. Celelalte bunuri indicate în rechizitoriu nu le-a văzut și nu le-au sustras.

Totodată, vinovăția inculpaților este dovedită prin probele administrate, acțiunile lor urmând a fi încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, *ca furt*, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu referire la învinuirea că inculpații au pătruns prin deteriorarea ușii, în domiciliul lui Țațu Tudor, din s. Xxxxxx, de unde au sustras, în mod tainic, dar care se aflau în gestiunea Ninei Țațu, 4 oale de inox estimate la 1200 lei, un complet de farfurii pătrate, de diferite dimensiuni cu desene pe ele ilustrate pe toată suprafața farfuriilor, estimate la 550 lei, 20 farfurii pătrate de diferite dimensiuni, cu desene de trandafir ilustrate într-un colț de farfurie, estimate la 700 lei, un complet de salatiere din sticlă, formă ovală adâncită, de diferite dimensiuni și culori, estimate la 140 lei, un complet de 6 salatiere din sticlă de culoare transparentă, formă rotundă, estimate la suma de 120 lei, instanța a statuat că, reieșind din declarațiile părții vătămate, aceste bunuri aparțin lui Țațu Tudor, dobândite la nuntă, iar ca urmare acestea nu pot fi considerate proprietatea personală a Ninei Țațu, care nu poate pretinde la recuperarea prejudiciului în privința acestor bunuri prin acțiunea civilă.

Mai mult, organul de urmărire penală nu l-a recunoscut pe Țațu T. în calitate de parte vătămată, nu a verificat dacă ultimul dorește să-i fie atribuită această calitate,

dacă are pretenții față de sustragerea acestor bunuri și față de inculpați, considerente din care urmează a fi excluse aceste bunuri din învinuire.

La fel instanța a reținut că, în privința inculpatului Sanduleac D., potrivit revendicării, anterior au mai fost intentate 2 cauze penale, însă au fost încetate în baza art. 55 Cod penal. Caracteristica eliberată de Consiliul comunal Xxxxxx, confirmă că nu este căsătorit, nu este angajat în câmpul muncii, locuiește cu părinții, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, din partea administrației publice locale nu sunt obiecții.

În privința inculpatului Vasilachi N., conform revendicării, nu au fost intentate cauze penale. Caracteristica eliberată de Consiliul comunal Xxxxxx, confirmă că nu este căsătorit, nu este angajat în câmpul muncii, locuiește cu mama și fratele, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, iar din partea administrației publice locale nu sunt obiecții.

Acțiunile prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani, fiind clasificate, conform art. 16 alin. (3) Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă.

La stabilirea pedepsei, ținând cont de prevederile art. 7, 10, 61, 75 Cod penal și de faptul că inculpații la locul de trai se caracterizează pozitiv, instanța de judecată a conchis de a-i condamna la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 ore fiecare.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Țațu Nina privind prejudiciul material de 39.410 lei, moral în mărime de 20.000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 500 lei, instanța a statuat că ultimii au comis infracțiunea de furt, fiind sustrate bunuri în mărime de 36.700 lei.

Totodată, ***recuperarea prejudiciului material în mărime de 36.700 lei, în această procedură este imposibilă deoarece, deși partea vătămată a indicat în acțiunea civilă costul bunurilor sustrate, totuși la acțiunea civilă nu au fost anexate careva probe privind valoarea bunurilor sustrate, careva bonuri de plată sau certificate privind valoarea bunului pe piață.***

Prin urmare, în temeiul art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă privind prejudiciul material necesită a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În același timp, potrivit art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Având în vedere că obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral o exercită partea vătămată, reieșind din circumstanțele cauzei, profunzimea suferințelor psihice ale părți vătămate, starea de stres, cuantumul solicitat în mărime

de 20.000 lei este prea mare, din acest considerent este rațional a încasa prejudiciu moral de 5000 lei de la fiecare inculpat.

Ori, la stabilirea acestui quantum, se v-a ține cont de vârsta inculpaților, situația materială, categoria infracțiunii, circumstanțe care au importanță la dispunerea încasării prejudiciului moral, în beneficiul părții vătămate.

Mai mult, însăși condamnarea inculpaților ar trebui să fie deja o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată.

3. Avocata Oxana Șaganscaia a declarat apel, în numele inculpatului Vasilachi N., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral.

Apelanta a invocat că, partea vătămată nu a prezentat nici o probă veridică că ar fi suferit fizic sau psihic în urma infracțiunii comise de inculpați.

Ori, având în vedere practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, compensarea prejudiciului moral cauzat urmează a fi determinat ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, cât și de caracterul ilegal a acțiunilor inculpaților. Astfel, despăgubirea acordată de către instanța de judecată părții vătămate, nu este justificată.

3.1 A declarat apel și avocatul Alexandru Balan, în numele părții vătămate, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă mai aspră, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a indicat că, inculpații au recunoscut parțial vina, nu și-au exprimat căința sinceră și scuzele de rigoare pentru dauna materială și morală cauzată părții vătămate, nu au întreprins măsuri în vederea restabilirii prejudiciului cauzat prin infracțiune.

La individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Sanduleac D., instanța de fond neîntemeiat a omis faptul că acesta anterior de două ori a mai comis infracțiuni similare, pentru comiterea cărora în ambele cazuri a fost liberat de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională (art. 55 Cod penal), ceea ce denotă că blândețea sancțiunilor aplicate anterior în privința acestuia, nu au dus la corectarea și reeducarea lui și au facilitat comiterea de noi infracțiuni.

La fel, instanța nu a ținut cont de faptul că părții vătămate nu i-a fost reîntors nici unul din bunurile sustrase de inculpați, prin urmare este justă încasarea solidară din contul inculpaților al echivalentului bănesc al acestor bunuri, valoarea cărora a fost estimată, reieșind din cantitatea lor și însemnătatea pentru ea, de venitul și starea sa materială precară, adică în mărime totală de 39.410 lei.

De asemenea, este inechitabilă și soluția adoptată în latura prejudiciului material și în partea admiterii parțiale a pretențiilor privind recuperarea prejudiciul moral.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 19 mai 2020, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a examinat, verificat și apreciat probele administrate complex, minuțios, sub toate aspectele și obiectiv, prin prisma circumstanțelor concrete ale cauzei și ale prevederilor legale, acțiunile inculpaților

corect fiind încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Mai mult, la stabilirea și individualizarea pedepsei, prima instanță nu a admis abateri, respectând art. 61 alin. (1) Cod penal, care prevede că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Stabilindu-le inculpaților pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 ore, s-a ținut cont și de faptul că instanța de judecată stabilește pedeapsa echitabilă în conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont și de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa aplicată inculpaților este proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune și va contribui la realizarea scopului de corectare a inculpaților, de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpați cât și de către alte persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont că, acțiunile prevăzute la art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani, clasificându-se conform art. 16 alin. (3) Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă.

Astfel, dând eficiență prevederilor art. 7, 10, 61, 75 Cod penal, având în vedere faptul că vinovăția inculpaților a fost dovedită pe deplin, ambii au comis infracțiunea prin participație simplă, la locul de trai se caracterizează pozitiv, instanța de fond corect a conchis necesitatea stabilirii pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 ore.

Ori, la stabilirea pedepsei, prima instanță a ținut cont și de faptul că, în privința inculpatului Sanduleac D., potrivit revendicării, anterior au mai fost intentate două cauze penale, însă au fost încetate în baza art. 55 Cod penal, caracteristica eliberată de Consiliul comunal Xxxxxx, a confirmat că nu este căsătorit, nu este angajat în câmpul muncii, iar în partea administrației publice locale nu sunt obiecții în adresa lui, potrivit Certificatului, eliberat de administrația publică locală, inculpatul locuiește cu părinții, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru.

Cu privire la inculpatul Vasilachi N., materialul caracterizant denotă faptul că, potrivit revendicării, nu au mai fost intentate cauze penale, caracteristica eliberată de Consiliul comunal Xxxxxx, a confirmat că nu este căsătorit, nu este angajat în câmpul muncii, iar din partea administrației publice locale nu sunt obiecții în adresa lui, conform certificatului privind componența familiei, locuiește cu mama,

Sanduleac Elena și fratele, Vasilachi Mihail, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru. Circumstanțele relatate au demonstrat că instanța de fond, la stabilirea pedepsei a ținut cont de personalitatea fiecărui inculpat în parte, de conduita acestora până la comiterea faptei, cât și după, cât și de faptul că aceștia au recunoscut săvârșirea infracțiunii, exprimând chiar și acordul de a restitui ce au furat, dar nu toate lucrurile pe care le invocă partea vătămată.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpaților este una echitabilă, va duce la corectarea și reeducarea acestora, precum și prevenirea săvârșirii de infracțiuni, și va atinge scopul prevăzut la art. 61 Cod penal.

La fel, prima instanță corect a conchis că acțiunea civilă, în partea încasării prejudiciului material urmează să fie admisă în principiu cu soluționarea ulterioară a chestiunii privind mărimea compensării, în ordinea procedurii civile.

Ori, art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, prevede că în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, partea vătămată a invocat necesitatea încasării în mod solidar, a prejudiciului moral de 20.000 lei.

Este neîntemeiată poziția părții vătămate, deoarece unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În termenii CEDO, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât aceste să aibă efect compensator și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorul daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor, prevederi de care a ținut cont instanța de fond la stabilirea cuantumului prejudiciului moral. Astfel, anume suma de 5000 lei, considerată de instanța de fond ca fiind necesară de încasat în mod solidar de la inculpați, este una rezonabilă și suficientă pentru recuperarea prejudiciului moral. Cu atât mai mult, că recuperarea prejudiciului moral nu poate avea drept scop sancționarea repetată a inculpaților, crearea pentru ei a unei situații financiare grele, iar pentru partea vătămată nu poate servi ca o metodă de îmbogățire fără justă cauză, iar suma solicitată în mărime de 20.000 lei are un caracter excesiv și nu este rezonabilă în raport cu suferințele suportate și acțiunile inculpaților, anume suma de 5000 lei de la fiecare inculpat, este în concordanță cu suferințele părții vătămate, raportate la circumstanțele comiterii faptelor.

Conform legislației naționale și internaționale, compensarea prejudiciului moral cauzat urma a fi determinat ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, cât și de caracterul acțiunilor inculpaților, ceea ce a și realizat instanța de fond la stabilirea necesității încasării de la inculpați a câte 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. Așa cum, în urma săvârșirii faptei de către inculpați, partea vătămată a fost stresată, a fost purtată pe drumuri în legătură cu existența cauzei penale, a fost cea care a și căutat făptașii, toate acestea demonstrând cauzarea prejudiciului moral. Iar, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, prima instanță

corect a pus accent pe vârsta inculpaților, situația materială, categoria infracțiunii, circumstanțe care au importanță la dispunerea încasării prejudiciului moral în beneficul părții vătămate. Totodată, însăși condamnarea inculpaților a constituit deja o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată.

5. Partea vătămată Țațu Nina a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare, cu încasarea din contul acestora a prejudiciului material în sumă de 36.700 lei și a celui moral rămas, în mărime de 10.000 lei.

Recurenta a invocat că, pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă în raport cu fapta comisă și consecințele acesteia, luând în considerație că ei nu și-au recunoscut pe deplin vina, nu au restituit prejudiciul material cauzat prin infracțiune. Instanțele nu au reținut că, anterior Sanduleac D. de două ori a comis infracțiuni similare, fiind liberat de răspunderea penală în ordinea art. 55 Cod penal, fără a trage concluziile de rigoare și nu s-a corectat.

Instanțele nefondat au admis acțiunea civilă doar în principiu privind recuperarea prejudiciului material în sumă de 36.700 lei și a celui moral în mărime de 20.000 lei, cu toate că au constatat vinovăția inculpaților în sustragerea bunurilor în valoare de 36.700 lei.

Astfel, de la inculpați urmează de încasat suplimentar 10.000 lei cu titlul de prejudiciu moral, deoarece aceștia au restituit doar câte 5000 lei fiecare și câte 250 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis parțial din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă următoarele împrejurări.

În primul rând, cu referire la argumentul recurentului privind blândețea pedepsei aplicate inculpaților și cuantumul prejudiciului moral încasat de la ultimii (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpaților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și

prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75-77 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpaților, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lor, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate.

Ori, conform prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale și a prejudiciului moral.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale și a prejudiciului moral

în alt sens decât cel pe care îl propune partea vătămată este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs, în latura pedepsei și a prejudiciului moral, au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Prin urmare, recursul vizat, în partea privind individualizarea pedepsei aplicate inculpaților și a cuantumului prejudiciului moral, este neîntemeiat.

În al doilea rând, potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Conform art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, instanța de fond, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) în descriptiv a constatat ca fiind dovedit că: **„părții vătămate Țațu Nina i-a fost cauzat un prejudiciul material considerabil în valoare totală de 36.700 lei”**, aceste circumstanțe constituind și elementele calificative care au influențat încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale inculpaților în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, dar ulterior s-a contrazis concluzionând că: **„recuperarea prejudiciului material în mărime de 36.700 lei, în această procedură este imposibilă deoarece, deși partea vătămată a indicat în acțiunea civilă costul bunurilor sustrase, totuși la acțiunea civilă nu au fost anexate careva probe privind valoarea bunurilor sustrase, careva bonuri de plată sau certificate privind valoarea bunului pe piață, deci, acțiunea civilă privind prejudiciul material necesită a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă”**;

b) cu toate că în descriptiv a constatat ca fiind dovedit că: **„părții vătămate Țațu Nina i-a fost cauzat un prejudiciul material considerabil în valoare totală de 36.700 lei”**, în dispozitiv a dispus divergent că: **„se admite în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Țațu Nina, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă”**.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în latura prejudiciului material, în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al treilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului deciziei atacate nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința în latura prejudiciului material și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând în partea vizată o sentință nemotivată și neîntemeiată legal (*pct. 4. din decizie*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în latura prejudiciului material în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat în aspectul vizat.

Conform art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii parțiale a recursului, casării deciziei contestate în partea: *”menținerii sentinței Judecătoriei Cahul din 16 decembrie 2019, prin care a fost admisă în principiu acțiunea civilă în valoare de 36.700 lei”*, și dispunerea rejudecării cauzei în aspectul vizat de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În rest, decizia instanței de apel urmează să fie menținută.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de partea vătămată Țațu Nina, casează decizia Curții de Apel Cahul din 19 mai 2020, în privința inculpaților Vasilachi Nichita xxxx și Sanduleac Dumitru xxxx, în partea menținerii sentinței Judecătoriei Cahul din 16 decembrie 2019, prin care a fost admisă în principiu acțiunea civilă în valoare de 36.700 lei și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, decizia contestată se menține, fiind irevocabilă în această parte.

Decizia, în partea dispunerii rejudecării cauzei, nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 13 noiembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh

